

Geachte raadsleden,

Vanavond spreek ik in namens de Vereniging Hofwijck, eigenaresse van de buitenplaats Huygens' Hofwijck. Het onderwerp is het mogelijk doortrekken van een lightrailverbinding over de buitenplaats Huygens' Hofwijck.

Als context voor mijn betoog ga ik even met u terug in de tijd. Het zou namelijk niet voor het eerst zijn dat Huygens' Hofwijck onder druk van de vooruitgang grond moet inleveren.

Een kleine 400 jaar geleden, in 1642 neemt Constantijn Huygens zijn buitenplaats Hofwijck in gebruik. Die buitenplaats onderscheidt zich door een opvallend concept: de plattegrond is gebaseerd op de vorm van het menselijk lichaam. Het is – nu nog steeds - de enige tuin ter wereld waar dit idee van de Romeinse architect Vitruvius wordt gevolgd. Een unieke tuin, dus. Een van de redenen waarom deze tuin internationaal aanzien geniet.

Die oorspronkelijke tuin van Hofwijck is in 1642 groot. Het gehele gebied waarop nu Station Voorburg ligt hoort erbij. Dat vormt in het concept het 'onderlichaam', het 'bovenlichaam' bevindt zich aan de overkant van de straat, tussen het Westeinde en de Vliet.

Zo'n anderhalve eeuw geleden, in 1868, gebeurt precies wat ook nu weer dreigt. Een spoorlijn wordt aangelegd, toen die tussen Den Haag en Gouda. De kortste afstand tussen twee punten is een rechte lijn, en die loopt precies over Hofwijck. De toenmalige eigenaar van de buitenplaats, de Voorburgse politicus Guillaume Groen van Prinsterer, vecht als een leeuw voor het behoud van zijn tuin, maar delft het onderspit. Bij Koninklijk Besluit van maart 1868 onteigent de Staat der Nederlanden een kleine 60 procent van de tuin. Als u zich dat ruimtelijk wil voorstellen: Dat is het hele gebied dat nu wordt ingenomen door Station Voorburg én het Stationsplein.

Sindsdien resteert van Huygens' Hofwijck nog maar 40 %. Dat is gelukkig wel het meest markante deel, het bovenlichaam, met het prachtig bewaard gebleven huis en de sfeervolle ligging aan de Vliet. Huis én tuin zijn thans een rijksmonument, waardoor zij een beschermde status genieten. Waardoor zo'n ramp niet opnieuw kan plaatsvinden. Zou je denken ....

De Vereniging Hofwijck heeft de afgelopen jaren geïnvesteerd in de buitenplaats, met hulp van overheden, fondsen en vele goede gevers. De bezoekersaantallen verdubbelden, en Huygens' Hofwijck staat nu te boek als een van de mooiste historische ensembles uit onze Gouden Eeuw. De vlag op het toeristische beleid van de gemeente Leidschendam-Voorburg. Het hart van het Huygenskwartier Voorburg.

En dan zien we nu dat de mogelijkheid bestaat dat een lightrail die van Den Haag CS naar Station Voorburg zal worden aangelegd, in de toekomst doorgetrokken zou kunnen worden naar Zoetermeer. Parallel aan de reeds bestaande spoorlijn.

Als dat ooit realiteit wordt, kan dat uitsluitend door de tuin van Huygens' Hofwijck. Met Station Voorburg als vertrekpunt lijkt er geen alternatieve route te zijn.

Wat betekent dit? Het betekent dat er opnieuw een deel van de buitenplaats zou worden opgeofferd. Het is niet denkbeeldig dat het spoor daarmee zo'n 10 meter opschuift in de tuin, en dat over de gehele lengte van de buitenplaats. In dat geval blijft er voor de toekomstige bezoeker weinig meer over van de beleving van een Hollandse buitenplaats uit de Gouden Eeuw. Dan kun je Huygens' Hofwijck misschien beter sluiten.

Voor de goede orde: wij zijn niet tegen de verbetering van het openbaar vervoer, integendeel. Dat is een maatschappelijke belang van de eerste orde. Waar wij wel grote moeite mee hebben is het kiezen van de gemakkelijke weg. Of het nalaten van een inspanning om een kwetsbaar historisch monument – óók een belang van de eerste orde – te ontzien. Te zoeken naar mogelijkheden om het voortbestaan daarvan te waarborgen.

Wij doen bij deze dan ook een oproep aan een ieder die bij dit traject is betrokken om zich te realiseren dat een eventuele aantasting van de buitenplaats van Constantijn en Christiaan Huygens een onomkeerbare handeling is, een wond zal opleveren die nooit meer geheeld zal worden. De geschiedenis van Huygens' Hofwijck kent al te veel van dergelijke onzalige beslissingen.

Inspraak gemeenteraad Leidschendam-Voorburg / 10 november 2020 / Peter van der Ploeg / Directeur Huygens' Hofwijck